

BILDUNG JAARVERSLAG

2018

INLEIDING

Stichting De Bildung Academie is begin 2015 opgericht om antwoord te geven op een roep uit de maatschappij; het onderwijs moet vernieuwen. In september 2015 werd succesvol gestart met een onderwijsprogramma (*semesterprogramma*) dat bij studenten persoonlijke ontwikkeling en de ontwikkeling van maatschappelijke betrokkenheid centraal stelt. Hierin experimenteerde De Bildung Academie met nieuwe vormen van onderwijs en werd samen met de deelnemende studenten interdisciplinair geleerd op gebieden zoals sociaal ondernemerschap, empathie, zelfkennis, daadkracht, ethiek, expressie en nog vele andere. Het Bildung-programma is hét voorbeeld voor klassieke onderwijsinstellingen; het is de proeftuin om meer te leren over welk onderwijs deze tijd nodig heeft. Met deze kennis en opgedane expertise trad De Bildung Academie vanaf 2016 naar buiten. Middels co-creatie met verschillende (onderwijs)partners werd een begin gemaakt met de integratie van Bildung in het bestaande onderwijs.

In 2018 is De Bildung Academie daarmee verder gegaan. Samen met de Vrije Universiteit (VU) wordt dankzij het programma 'Broader Mind' straks iedere bachelor student van de VU in staat gesteld om zich tot bepaalde hoogte te 'Bilden'. Op ROC Friese Poort ondersteunt De Bildung Academie bij het practoraat 'Brede Vorming' en het breder integreren van Bildung binnen de instelling. Het Bildung-jaarprogramma is in september 2018 gestart voor eindejaars bachelors, master studenten en *young professionals*.

Daarnaast heeft De Bildung Academie in 2018 stappen gezet om Bildung breder toegankelijk te maken middels Bildung voor Docenten (voor vo-, mbo-, hbo- en wo-docenten), Over Bruggen in Amsterdam (voor studenten van mbo, hbo en wo-studies), opleiding tot Bildung Adviseur (voor (young-)professionals die zowel Bildung als adviesvaardigheden willen), de Bildung Sprekersacademie (voor eenieder die een beter spreker wil worden en zich in algemene zin in retorica en expressiviteit wil ontwikkelen) en twee honoursvakken (Vorming in Vloeibare Tijden & Creatief Meesterschap) in samenwerking met VU en UvA.

Daarnaast stond 2018 in het teken van de verdere financiële verduurzaming van de academie. De samenwerking met de Iona Stichting, stichting Janivo, stichting Talud en een anonieme vierde partij is tot tevredenheid van alle partijen gecontinueerd. Het jaarprogramma brengt de academie, als proeftuin zijnde, nieuwe kennis, expertise en een uitgebreid netwerk. De andere programma's van de academie maken daar gebruik van, net als de onderwijsinstellingen en organisaties waar de academie mee samenwerkt. Zo wordt door middel van dit impactmodel met een relatief kleine ondersteuning vanuit de fondsen een grote doelgroep bereikt. Op hun beurt brengen de andere activiteiten van de academie inkomsten op waarmee De Bildung Academie haar lasten kan dekken. Het Bildung-jaarprogramma vormt met de broodnodige ondersteuning van de fondsen op die manier een vliegwiel binnen het model van DBA om meer impact te genereren en zelf kostendekkend (financieel duurzaam) te worden.

In de stukken hieronder vindt de lezer een verdere toelichting op het reilen en zeilen van de academie in het boekjaar 2018.

INHOUD

Inleiding	2
Inhoud	3
Waarom bestaan we?	4
Open Bildung Academie	5
Het huidige Bildung jaarprogramma	5
BLIK OP 2019	6
Hoe ziet het programma eruit?	7
En resoneert het bij de doelgroep?	8
Hoe bouwen we in 2019 verder?	9
Personen	9
Avondbildung: een wereld van Verschil	9
Opleiding tot Bildung Adviseur	10
Bildung Sprekersacademie	10
Bildung Onderwijsadvies	11
Samenwerkingen	11
Personen	11
Blik op 2019	12
Bildung voor Docenten	13
Personen	13
Team Bildung voor Docenten	13
Blik op 2019	14
Bildung Society	14
Over Bruggen in Amsterdam	14
VLECHTWERK	15
Personen	15

Blik op 2019	16
Segmenten	16
Dagelijks bestuur	17
Stichtingsbestuur	17
Financieel	17

WAAROM BESTAAN WE?

VISIE

De Bildung Academie gelooft in de kracht en potentie van de mens en is van mening dat Bildung als holistische ontwikkeling antwoorden en oplossingen biedt voor de hedendaagse uitdagingen.

De wereld is continue onderhevig aan veranderingen wat enorme complexiteit en problematiek met zich mee brengt. Een voortwoekerende economische crisis, polarisatie, toenemende globalisatie, samenhangende (systeem)complexiteit, diverse bedrijfs- en organisatie gerelateerde problematiek, substantiële afname van natuurlijke hulpbronnen en groeiend scepticisme zijn zichtbaar welke dan ook pressie uitoefenen op organisaties, bedrijven en de samenleving als geheel. Ook op individueel niveau is evident zichtbare toename vast te stellen van burn-outs, zingevingvraagstukken en vervreemding. Dit roept de vraag op hoe daar als samenleving op te anticiperen. De manieren waarop we ons nu organiseren (of leren, leven en werken) lijken ontoereikend om complexe problematiek op te lossen. Hoe gaan we om met een wereld en system(en) in transitie en wat betekent dit voor jezelf, de ander en de samenleving?

Bildung draagt enerzijds actief bij aan de noodzakelijke ontwikkeling en bewustwording van eenieders essentie, anderzijds vervult het ook een kritische en constructieve rol in organisaties, onderwijsinstellingen, het bedrijfsleven en de samenleving als geheel. Door Bildung tweeledig in te zetten wordt recht gedaan aan de ontwikkeling van het individu, leveren we organisaties, onderwijsinstellingen en bedrijven contextgebonden handvatten, en dragen we direct bij aan verbinding en gemeenschapsontwikkeling. Het is dan ook ons streven om een wereld te creëren waarin het bildungsideaal – *jezelf actief en bewust verhouden tot jezelf, de ander en de wereld* - als grondhouding centraal staat teneinde een wezenlijke bijdrage te leveren aan het welzijn van het individu en het collectief.

MISSIE

De missie van de Bildung Academie is Bildung, als holistische ontwikkeling, voor zoveel mogelijk mensen toegankelijk maken. De Bildung Academie beschouwt het als haar taak om zowel persoonlijke, bedrijfsmatige en maatschappelijke transformatie te realiseren door middel van Bildung. De Bildung Academie faciliteert dit door onderwijsinnovatie en

bildungsonderwijs te verwezenlijken en Bildung in de samenleving te integreren. Dit doen we concreet middels de volgende gesegmenteerde activiteiten: Bildung Onderwijsadvies (*waaronder o.a. Bildung voor Docenten valt*), de Open Bildung Academie (*waaronder o.a. Bildung Sprekersacademie en het Bildung-jaarprogramma vallen*) en Bildung Society.

DOELSTELLING(EN)

De doelstellingen van de Bildung Academie betreffen het waarmaken van haar missie door middel van de bestaande activiteiten. Een holistische beschouwing en samenhangende handelingen ten aanzien van het ideaal en noodzakelijke middelen zullen stelselmatig centraal staan. De Bildung Academie stelt zich ten doel om in 2021 financieel duurzaam en zelfstandig te kunnen opereren.

OPEN BILDUNG ACADEMIE

De Open Bildung Academie houdt zich bezig met het ontwikkelen, innoveren en aanbieden van open (hoger) onderwijs, voor zowel (non-)studenten als professionals. In ondergaande secties volgen enkele programma's die in 2018 hebben plaatsgevonden.

HET HUIDIGE BILDUNG JAARPROGRAMMA

De studenten bevinden zich momenteel in de vierde en laatste fase van hun onderwijs. ¹Dit betekent dat zij zich bezig houden met hun persoonlijke project in het kader van sociaal ondernemerschap. De lessen en inzichten uit de voorgaande drie fases staan centraal bij het opstellen van de doelen van dit persoonlijke project. In de eerste fase – Persoonlijke Vorming – hebben de studenten het fundament gelegd waarbij werd ingegaan op vraagstukken over persoonlijke context, waarden, identiteit en de verhouding tot de ander en de groep. Vervolgens werd in de tweede fase meer naar buiten getreden, door middel van het onderzoeken van een actueel maatschappelijk thema, zowel op persoonlijk niveau als op het niveau van de samenleving. Zo hielden de studenten van de module Arbeid zich een week bezig met wat de digitalisering betekent voor de arbeidsmarkt, maar gingen zij ook het persoonlijke experiment aan om te kijken wat een week zonder digitale apparaten met hen deed (de digitale detox). De derde fase 'De Brug' was een moment van reflecteren, terugkijken en het klaarmaken van de student voor de podia fase² door middel van een projectplan.

Elk van deze fases werd afgesloten met een materialisatie. Tijdens de materialisatiefase wordt de student uitgedaagd zijn of haar opgedane kennis, vaardigheden en ervaring om te zetten in een concreet project en presentatie. Op de tweede afbeelding hieronder is de presentatie te zien van een materialisatie van de module energie. De complexiteit van de energiesector is tijdens deze presentatie met behulp van het *live* schilderen van ontwikkelingen op de aarde op

¹ zie de afbeelding op pagina 4 voor een overzicht van de 4 fases.

² zie pagina 7

een kunstzinnige manier toegankelijk gemaakt voor een breder publiek. Het publiek werd zich daardoor bewust van zijn/haar rol in de energietransitie en werd op speelse wijze meegenomen door dit complexe domein van machtspolitiek en technologische innovatie.

Student Lenart in gesprek met gids (onderwijsbegeleider) Vildan. Vildan is zelf alumna van een van onze Bildung programma's en heeft zich doorontwikkeld tot Bildung gids.

Foto van de materialisatie presentatie van de energie module aan publiek en studenten.

BLIK OP 2019

Momenteel werken bijna veertig enthousiaste vrijwilligers (zogeneten bouwers), onder leiding van de master-coördinatoren hard aan de doorontwikkeling van het jaarprogramma

2018/2019 naar de zogeheten Bildung Master in 2019/2020. In zes teams, bestaand uit een mix van Bildung-alumni, huidige jaarprogramma studenten en professionals uit de wetenschap, bedrijfsleven en kunstwereld, bouwen zij ieder aan een eigen fase in de master. Daarover houden de coördinatoren overzicht en bewaken zij de didactiek en de algehele kwaliteit van het programma. Inmiddels zijn de teams een hechte groep geworden. Niet alleen voeren de teams gedreven hun taak uit, ook zijn ze erin geslaagd om een goed afgestemde werkcultuur te creëren waardoor er een geïntegreerd academisch programma ontstaat.

Maandelijks worden er zogeheten *bouwers-avonden* georganiseerd, waar alle teams bij elkaar komen voor onderlinge afstemming. Ook staan deze avonden in het teken van het persoonlijke leerproces van de bouwers en faciliteert de coördinatie workshops en sprekers om dit te stimuleren.

Een beeld van de eerste bouwavond.

HOE ZIET HET PROGRAMMA ERUIT?

De master 2019/2020 lijkt qua kaders veel op het tot nu toe succesvol verlopen programma 2018/2019. Na een intensief kennismakingsweekend, begint de eerste fase van het jaarprogramma: Persoonlijke Vorming bestaande uit de modules Identiteit, Rebellen en Expressie. In deze fase worden de studenten door kunstenaars, wetenschappers en ondernemers uitgedaagd om zichzelf en de ander onder de loep te nemen. Ook leren de studenten noodzakelijke vaardigheden zoals reflecteren, feedback geven en samenwerken. Daarop volgen de studenten één van de modules, Religie & Spiritualiteit, Digitalisering of Energie, waarin ze leren om zich actief te verhouden tot systemen in transitie. Aan het einde van de modules zetten de studenten het geleerde om in een kunstzinnig, maatschappelijk of wetenschappelijk project, de materialisatie. De volgende fase is De Brug, waarin de studenten terug kijken op het geleerde en zich voorbereiden op de Podia fase, waarin sociaal ondernemerschap centraal staat. In deze laatste fase gaan studenten zelfstandig aan de slag met een project in de praktijk. Zie de vernieuwde (!) website voor meer informatie.

EN RESONEERT HET BIJ DE DOELGROEP?

De eerste informatieavond in Pakhuis de Zwijger was een succes. Meer dan 30 geïnteresseerde studenten bezochten deze avond, waarbij ze onder meer kennis maakten met docenten, Bildung-alumni en bouwers van het Bildung jaarprogramma. De komende weken vinden er nog drie informatieavonden plaats.

Beeld: verspreide promotie voor de Bildung Master

HOE BOUWEN WE IN 2019 VERDER?

De inhoudelijke opzet van het programma is af! Bovendien hebben verschillende docenten, zoals Hans Schnitzler (*digitalisering*), Prof. mr. Eugène Sutorius (*strafrecht*) en Marijn Moerman (*retorica*) zich al aan het programma verbonden. De komende maanden werken de teams binnen de uitgezette kaders aan de invulling van het onderwijs. In dit bouwproces wordt zo veel mogelijk feedback verzamelt van elkaar en externe studenten en professionals. Door het programma in co-creatie met de samenleving te ontwikkelen ontstaat er een programma dat aansluit op de doelgroep en de actuele vraagstukken in maatschappij.

PERSONEN

De volgende personen spelen een belangrijke rol bij de het draaien het jaarprogramma 2018/2019 en de vormgeving van de Bildung master 2019/2020. Dit hadden zij nooit kunnen doen zonder de veelvuldige hulp van collega's binnen DBA en de rest van de beweging.

Het Jaarprogramma-coördinatieteam

- Merel Kuipers
- Zelah Dorrestijn
- Vera Wolf

Jaargidsen bildung jaarprogramma 2018/2019

- Vildan Aydogan
- Marjolein van der Laan
- Guillaume Straatjes

Zij werken nauw samen met 9 verschillende fasegidsen (onderwijsbegeleiders). Daarbij werken de jaarprogramma coördinatoren samen met een kleine 40 bouwers (vrijwillige onderwijsmakers) aan de Bildung master 2019/2020

AVONDBILDUNG: EEN WERELD VAN VERSCHIL

In 2018 is opnieuw een succesvolle editie gedraaid van Avondbildung. Avondbildung is al het moois van bildungsonderwijs, gemakkelijk in de avond voor eenieder die geïnteresseerd is. Zo is het goed te combineren met werk en/of studie. Avondbildung de plek voor verbredend en verdiepend onderwijs met de bijzondere combinatie tussen persoonlijke en maatschappelijke vorming. In 4 maanden besteden we in 13 bijeenkomsten aandacht aan thema's die onze maatschappij kenmerken. Bij Bildung wordt je uitgenodigd om naar binnen te kijken en je kennis over jezelf te vergroten gevoed door thema's die er toe doen. In de eerste helft van de cursus bekijken we wat jou drijft, de keuzes die je maakt en de dingen die je doet. Gastmeesters inspireren je vanuit verschillende invalshoeken en we behandelen thema's als democratie, digitalisering en arbeid. Het doel? Nieuwe inzichten verwerven om jezelf beter te kunnen bewegen door een complexe wereld die continu verandert. In de tweede helft van het programma zetten we dat inzicht om in handelen. We experimenteren met hoe je verandering in gang zet en hoe je kunt breken met het bestaande. Dit doen we door

aandacht te besteden aan expressie, door te bekwamen in de retorica en te kijken naar vormen uit de kunst. Je ontwikkelt nieuwe vaardigheden waarmee je na de cursus zelf verder kunt. Dat is Bildung, in een wereld van verschil.

OPLEIDING TOT BILDUNG ADVISEUR

"Bildung Adviseur" is een opleiding van de Bildung Academie (DBA). De opleiding is bedoeld voor professionals buiten DBA en voor mensen uit het Bildung netwerk. Het programma biedt je de mogelijkheid je (verder) te verdiepen en specialiseren in de Bildung manier van werken en leidt je op tot Bildung adviseur. De kennis, ervaringen en vaardigheden die je opdoet kunnen vervolgens worden toegepast in je verdere professionele leven en/of adviespraktijk. De opleiding bestaat uit een groepsprogramma met 10 tot 14 wekelijkse avondbijeenkomsten (op woensdagavond, vanaf 19:00uur), waarin we onder andere ingaan op de Bildung-onderwijs filosofie, actieve en creatieve werkvormen, de kunst van het spreken en adviseren, de zakelijke kant van het adviseur zijn (o.a. sales, onderhandelen en marketing) en actualiteiten binnen de beweging. Daarbij omvat de opleiding bevat tevens een individueel traject, waarin de eigen leervragen centraal staan. Het programma wordt dus mede-vormgegeven door de deelnemers zelf. Op die manier leert de deelnemer de basis van Bildung als ideaal, methode en organisatiewijze en de integratie van Bildung met het eigen professionele functioneren (als adviseur). Verder verkrijgt de deelnemer vaardigheden, houding en kennis van het zijn van Bildung Adviseur. De gidsen bij deze opleiding zijn Michiel Tolman en Dylan Vianen. De plannen zijn er om in 2019 dit traject opnieuw aan te bieden.

BILDUNG SPREKERSACADEMIE

Na een succesvolle pilot van dit programma in 2018 is besloten om dit programma in 2019 opnieuw aan te gaan bieden aan eenieder die dat wil en kan. Tijdens het programma van de Bildung Sprekers Academie ga je op zoek naar hoe je vanuit jouw persoonlijkheid een publiek tot aandacht en verwondering kunt brengen. Binnen een gevarieerde groep ga je aan de slag met stemgebruik, houding, improvisatie en tekstopbouw, middels colleges en workshops, maar ook vooral door gewoon te proberen. Daarin zul je vaak merken dat je al veel meer kunt dan je denkt, maar gelukkig is er ook voldoende ruimte om te falen en daarvan te leren. Door te luisteren, te ervaren en te doen leer je vertrouwen opbouwen in je publiek en in jezelf om in zowel vertrouwde als nieuwe omgevingen een krachtig verhaal te kunnen neerzetten. Traditioneel is het domein van de overtuigingskracht de redevoering: een voordracht over een bepaald onderwerp waarin een variatie aan inhoudelijke en stijlkundige technieken worden aangewend om een publiek van een boodschap te overtuigen. Het doel van het halfjaarprogramma is dan ook om theoretische inzichten en praktische ervaringen te combineren om een effectieve redevoering te kunnen produceren. Het halfjaarprogramma 2019 bestaat uit zestien wekelijkse bijeenkomsten (en een afsluitend diner) en start op 4 september, 2019. De bijeenkomsten vinden plaats op woensdagavonden van 19.00 tot 21.30 uur. Florian Gerritsen is gids bij dit programma.

BILDUNG ONDERWIJSADVIES

Bildung Onderwijsadvies ondersteunt onderwijsinstellingen (PO, VO, WO, HBO, MBO) bij het integreren van Bildungsonderwijs, zowel op visionair, strategisch als operationeel niveau. Onze Bildung adviseurs beschikken over ruime academische ervaring en zijn in staat om complexe onderwijsvraagstukken in relatie tot Bildung concreet op te lossen. Onze Bildung adviseurs ontwerpen, ontwikkelen, doceren en implementeren onderwijsvraagstukken op elk niveau.

In 2017 is De Bildung Ontwerpschool (DBO) opgericht (*de naam is later veranderd in Bildung Onderwijsadvies*). Bildung Onderwijsadvies ontwikkelt eigentijds bildungsonderwijs samen met bestaande onderwijsinstellingen (po, vo, wo, mbo, hbo). Vanuit de kennis en ervaring die wordt opgedaan in de diverse onderwijsprogramma's aan De Bildung Academie, ontwikkelen de Bildung adviseurs samen met de mensen van andere onderwijsinstellingen Bildung als ideaal, methode en organisatiewijze op vak-, facultair- of instellingsniveau.

Hierbij kan gedacht worden aan het maken en coördineren van nieuwe innovatieve vakken of minoren, advies en co-creatie met betrekking tot doorontwikkeling van bestaand onderwijs en praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek. Daarnaast helpt BOA bij het vormgeven, starten en begeleiden van bottom-up, horizontale en decentrale onderwijsontwikkeling vanuit studenten en docenten binnen een instelling.

SAMENWERKINGEN

Bildung Onderwijsadvies heeft in 2018 het aantal samenwerkingen stevig uitgebreid en enkele bestaande samenwerkingen succesvol gecontinueerd of afgerond. Zo zijn er een flink aantal sessies uitgeoefend op instellingen doorheen het hele land en is er een adviestraject tot stand gekomen bij ROC de Friese Poort. Ook de krachtige samenwerking met de Vrije Universiteit (VU) is verder vervolgd. Deze samenwerking bestaat uit twee grote projecten. Allereerst zijn er twee honours vakken die DBA samen met de VU draait, namelijk *De Bildung Academie: Vorming in Vloeibare Tijden & [Creatief Meesterschap](#)*. Daarnaast werkt DBA samen met de VU aan het ambitieuze *A Broader Mind*. De looptijd van het omvangrijke en veelzijdige samenwerkingstraject met de Hogeschool Utrecht liep in 2018 ten einde en is op een goede manier afgesloten.

PERSONEN

In 2018 heeft Bildung Onderwijsadvies veel aandacht besteed aan het scouten en trainen van nieuwe adviseurs. Gedurende deze opstartperiode heeft zich een hecht team van gedreven, ervaren en diverse adviseurs gevormd. Zij beschikken over (academische) ervaring en expertise en zijn in staat om in hun activiteiten werkvormen en benaderingswijzen uit de domeinen kunst, ondernemerschap, wetenschap, politiek, sport en religie te verbinden. Vanuit de kennis en ervaring van De Bildung Academie zijn zij in staat om complexe

onderwijsvraagstukken concreet op te lossen. Onze Bildung-adviseurs ontwerpen, ontwikkelen, onderzoeken, doceren en implementeren onderwijsvraagstukken op elk niveau.

Onderwijs adviseurs:

- Dylan Vianen (Hoofdcoördinator Bildung Onderwijsadvies)
- Koen Wessels
- Durk Gardenier
- Ilse van der Linden
- Rutger Verhoef
- Michiel Tolman

BLIK OP 2019

2019 staat in het teken van een kwalitatief sterke groei van het aantal samenwerkingen, verdere professionalisering van de adviseurs en het behalen van het best mogelijk resultaat uit de bestaande samenwerkingen.

Deze ambities vallen grofweg uiteen in de volgende doelen (en bijpassende valkuilen):

- Kwalitatief sterke groei van het aantal samenwerkingen.

Bildung Onderwijsadvies is klaar om het aantal samenwerkingen stevig uit te breiden. Hiertoe wordt er een nieuwe webpagina en marketingstrategie gelanceerd en worden de bestaande samenwerkingen nog explicieter met onderwijsland Nederland gedeeld. Hierbij richten we ons op po, vo, wo, mbo, hbo en wo onderwijsinstellingen en een diverse samenstelling van het type activiteiten (i.e. een combinatie van de onderstaande samenwerkingsvormen). Een belangrijke uitdaging in dit licht is om op een passende manier aan te haken bij de bildungsagenda binnen het mbo, zoals deze op dit moment vorm krijgt. Bij deze groei staat de kwaliteit van de samenwerkingen voorop; steeds wordt gekeken hoe wij onze middelen optimaal kunnen benutten om Bildung op een kwalitatief hoogstaande en impactvolle wijze te realiseren. De beoogde samenwerkingen voor 2019 vallen in vier categorieën uiteen:

- bottom-up onderwijsontwikkeling;
- onderwijsadvies en ontwikkeling;
- onderwijsprogramma's;
- Bildung voor professionals.

- Verdere professionalisering van het bestaande BOA-team.

De professionalisering betreft in de eerste plaats het verder uitdiepen van het adviseurschap en het versterken van de zakelijke kwaliteiten (e.g. onderhandelen, adequate documentatie et

cetera). Daarbij betreft zij de wijze waarop adviseurs intern en extern vorm geven aan hun vakvolwassenheid (i.e. de wijze waarop iemand de systeemgerichte-, vakgebonden- en handelingsnormen van BOA in diens professionele functioneren vormgeeft). Deze professionalisering vindt plaats in een stimulerende team-context waarin voortdurend aandacht besteed wordt aan hetbildungsproces van de betrokken professionals.

BILDUNG VOOR DOCENTEN

Bildung voor Docenten (BvD) is opgericht door twee enthousiaste stagiaires van De Bildung Academie. Vanuit een andere organisatie waren Kiki Varekamp en Lisanne de Berg als trainee werkzaam bij De Bildung Academie. Het resultaat van deze stage is een docenten bijscholingsprogramma geworden: Bildung voor Docenten. BvD biedt zelf bijscholingsprogramma's aan. Hier kunnen docenten uit het vo, mbo, hbo en wo aan meedoen. Het programma beoogt langs de weg van de persoonlijke en professionele ontwikkeling van de docent onderwijs zowel voor docenten als studenten aan betekenis te doen winnen.

Tussen februari 2018 en mei 2018 heeft Bildung voor Docenten voor de tweede keer gedraaid. Het traject bestond uit 7 bijeenkomsten van 14:30 tot 20:30 in Tugela85 te Amsterdam en een afsluitende materialisatie-evenement op het Joke Smit College te Amsterdam. Op het materialisatie-evenement konden geïnteresseerden deelgenoot worden van de experimenten en inzichten van de deelnemers. In oktober 2018 is een derde editie van Bildung voor Docenten gestart. Na evaluatie van traject 2 is besloten het traject over een heel schooljaar te laten lopen met ruimere tijd tussen de bijeenkomsten. Het derde traject loopt tot mei 2019 en bestaat uit 9 driewekelijkse bijeenkomsten en een afsluitend materialisatie-evenement. Het programma is tot op heden een succes. Deelnemers ervaren een verrijking van hun docentschap, in het bijzonder wat betreft verdieping van de eigen onderwijsvisie, nieuwe praktische inspiratie en zingeving en een versterkte relatie met de student of leerling. Sinds de eerste pilot van het traject is een trend zichtbaar waarin het traject uit meer sessies gaat bestaan die meer uitgespreid zijn over het schooljaar. Het streven voor 2019 is om het traject door te ontwikkelen in deze meer omvangrijke vorm. Dit biedt ruimte voor meer inhoudelijk-/theoretische verdieping en langdurigere experimenten en ervaringen in de eigen onderwijspraktijk. Hier willen we optimaal gebruik van gaan maken. Ook willen we hierbij meer inzetten op het oefenen en integreren van Deep Democracy – één van de pijlers van het programma – in de eigen onderwijspraktijk van de deelnemende docenten.

PERSONEN

Bildung voor Docenten is gecoördineerd door Lisanne de Berg in samenwerking met Koen Wessels. Samen verzorgden Lisanne en Koen de wervingscampagne, inschrijvingen, programma-ontwikkeling en uitvoering. Marijn Moerman (een van de initiatiefnemers van De Bildung Academie) en Yonathan Keren (externe trainer, gespecialiseerd in Deep Democracy), zijn als trainer intensief bij de voorbereiding en uitvoering van het programma betrokken.

TEAM BILDUNG VOOR DOCENTEN

- Lisanne de Berg (coördinator, gids)/wordt in juli 2019 opgevolgd door Mireia Kop
- Koen Wessels (coördinator, trainer)
- Marijn Moerman (trainer, bouwer)
- Yonathan Keeren (trainer, bouwer)

BLIK OP 2019

De doelstelling is om het in oktober 2018 gestarte traject dat loopt tot mei 2019 goed af te ronden, te evalueren en doorontwikkelen naar een nieuw traject dat start in oktober 2019. Dit vierde traject beoogt in grote lijnen dezelfde looptijd en opbouw als het derde traject te hebben en wordt daarmee de eerste keer dat een doorontwikkeling vooral het karakter van ‘finetuning’ heeft. Tevens wordt beoogd om de kennis en ervaring die het team van BvD opdoet in haar programma’s nadrukkelijker dan voorheen te verbinden aan advieswerk vanuit Bildung Onderwijsadvies. De ambitie hierbij is om binnen onderwijsinstellingen duurzaam bij te kunnen dragen aan de persoonlijke en professionele ontwikkeling van docenten en om via die weg binnen concrete contexten Bildung te versterken. Koen Wessels is zelf ook als adviseur werkzaam binnen Bildung Onderwijsadvies. Per september 2019 zal Mireia Kop de rol van Lisanne de Berg gaan overnemen. De insteek is dat Mireia eveneens in de rol van adviseur gaat groeien in de loop van 2019 en de link tussen het traject Bildung voor Docenten en het advieswerk van Bildung Onderwijsadvies verder kan versterken.

BILDUNG SOCIETY

Bildung Society selecteert in samenwerking met maatschappelijke organisaties en gemeenten jaarlijks projecten waarbij groepen studenten afkomstig van het MBO, HBO en WO gezamenlijk met diverse thematiek aan de slag gaan teneinde sociale cohesie te stimuleren en het leervermogen onderling te vergroten. Durk Gardenier is de hoofdcoördinator van Bildung Society.

OVER BRUGGEN IN AMSTERDAM

Over Bruggen in Amsterdam (OBiA) brengt studenten van het mbo, hbo en wo bij elkaar. In de samenleving van vandaag zijn scholieren en studenten vanaf de middelbare school gescheiden. Dit werkt door in het voortgezet onderwijs. Mbo-, hbo- en wo-studenten ontmoeten elkaar steeds minder, de mogelijkheden om je te ontwikkelen zijn ongelijk over de onderwijsniveaus verdeeld en niet alle kwaliteiten van de samenleving worden benut. Over Bruggen in Amsterdam is een geluid tegen de groeiende polarisatie, ongelijke kansen en segregatie binnen de Nederlandse samenleving.

Het project Over Bruggen in Amsterdam is een idee van Ynte Bakhuizen, een van de initiatiefnemers van Amsterdam. Ynte heeft OBiA opgezet in samenwerking met docenten van het ROC Amsterdam, de Hogeschool van Amsterdam en de gemeente Amsterdam. Het gezamenlijke doel is om de verbinding en inclusiviteit tussen de studenten en hun omgeving te stimuleren door bezig te gaan met de fenomenen segregatie en polarisering. Studenten gaan dit te lijf in direct contact met hun omgeving in de stad Amsterdam. Niet door te focussen op

de verschillen, maar op de overeenkomsten. Niet door erover te praten maar door samen te doen. Studenten krijgen een half jaar de tijd om samen een evenement op te zetten in Amsterdam. Een evenement over Amsterdammerschap en een evenement van verbinding en verbroedering tussen mensen met verschillende achtergronden in onze hoofdstad.

Dit project sluit daarmee goed aan op de missies van De Bildung Academie om enerzijds onderwijsvernieuwing te stimuleren en anderzijds om Bildung naar de samenleving te brengen. Onderwijsvernieuwing stimuleren wij door verschillende experts en docenten in de vorm van gastmeesters aan ons project te koppelen. De ideeën die zij bij ObiA opdoen nemen ze weer mee naar hun eigen werkomgeving. Daarnaast brengen wij Bildung naar de samenleving middels het festival dat de studenten zelf organiseren. Dit alles terwijl er impact wordt gecreëerd door middel van de organisatie van een festival.

VLECHTWERK

Over Bruggen in Amsterdam heeft in de lente van 2018 voor de tweede keer gedraaid. Negentig studenten, gelijk verdeeld over het ROC-West, Hogeschool van Amsterdam en De Bildung Academie, werden geheel vrij gelaten om hun eigen festival vorm te geven. De enige kaders die daarin leidend waren, waren de thema's verbinding en Amsterdammerschap. Het verzorgen van benodigheden als de locatie, aankleding en catering lag bij de studenten zelf. Coaches ondersteunden hen daarbij in het groepsproces. Het was aan hen om te zorgen voor de onderlinge verbinding tussen de studenten.

Door de studenten in die vorm eigenaarschap te geven, werd iedereen gestimuleerd om een bijdrage naar eigen kunnen te leveren. Bovendien werden deelnemende studenten gewezen op de mogelijkheden die hun eigen netwerk en hun eigen talenten met zich meebrengen. Op die manier heeft ObiA de verschillende talenten en netwerken van de studenten verbonden en versterkt. Daarnaast zette ObiA de stad in als onderwijsomgeving. Bijeenkomsten werden georganiseerd op de onderwijsinstellingen en bekende plekken van de studenten zelf. Hierdoor kregen zij een beeld van elkaars leefomgeving.

De eerste editie leidde tot een door studenten georganiseerd festival: Vlechtwerk. De Openbare Bibliotheek Amsterdam gaf de studenten tijdens deze tweede editie de mogelijkheid om daar het festival te organiseren. Wij kijken terug op een mooie samenwerking die wij in de toekomst graag verder willen vormgeven. Het festival werd bezocht door ongeveer zevenhonderd mensen. De samenstelling daarvan was een weerspiegeling van die van het project; de bezoekers verschilden in leeftijd, etnische achtergrond en opleidingsniveau. Op het festival ontstond de beoogde verbinding tussen studenten, bezoekers en organisatie.

PERSONEN

De belangrijkste taken binnen Over Bruggen in Amsterdam worden door drie soorten bouwers vervuld: de projectbouwers, de coaches en de coördinatoren. Deze groep bouwers hebben de eerste editie van Over Bruggen in Amsterdam tot een groot succes gemaakt. Daarnaast zijn wij de gastmeesters minstens zoveel dank verschuldigd voor hun geleverde

bijdrage aan deze eerste editie. Drie coördinatoren hebben samengewerkt tijdens deze editie: een project-, coach- en een evenementcoördinator. De projectcoördinator was verantwoordelijk voor de organisatie en de inhoudelijke lijn tijdens het project. De coachcoördinator ondersteunde de coaches in het begeleiden van de studenten. De evenementcoördinator zorgde dat studenten de belangrijkste vraagstukken tackelden die komen kijken bij de organisatie van een festival en stimuleerde hen om creatief te denken. Samen met de coaches zorgden zij er voor dat de studenten samen tot hun eigen georganiseerde festival kwamen.

De betrokken coördinatoren:

- Evenement coördinator: Url Correa
- Coach coördinator: Tamara Beukeboom
- Project coördinator: Durk Gardenier (tevens hoofdcoördinator Bildung Society)

BLIK OP 2019

Het streven is om in 2019 de voorbereiding te doen om in 2020 Over bruggen in Amsterdam een derde maal te laten draaien en om het project landelijk op te schalen.

Daarnaast is ObiA erg blij met de nieuwe coachgroep van de editie van 2018. Deze bestaat uit oud-studenten van de eerste editie, nieuwe coaches die graag betrokken willen raken en oud-coaches die nogmaals aan dit project mee wilden bouwen. Daarnaast zijn er ook oud-studenten aangesloten als projectbouwer bij ObiA. Zij draaien mee in de organisatie en bouwen mee aan de bijeenkomsten.

Ten slotte zien wij mooie mogelijkheden weggelegd voor ObiA, zoals een mogelijke opschaling. Hiertoe wordt gesproken met verschillende onderwijsinstellingen en gemeentes door heel Nederland. De problematiek die door ObiA wordt aangepakt, is buiten Amsterdam immers minstens zo dringend.

Organisatie

De organisatie van De Bildung Academie bestaat uit het *stichtingsbestuur*, dagelijks bestuur en segmenten.

SEGMENTEN

De verschillende segmenten, te weten Open Bildung Academie (waaronder o.a. het Bildung Jaarprogramma en de Bildung Sprekersacademie vallen), Bildung Onderwijsadvies en Bildung Society in de stukken hierboven reeds ter sprake gekomen.

DAGELIJKS BESTUUR

Het dagelijks bestuur fungeert als faciliterend en stimulerend en heeft Bildung brede taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Gemeenschappelijk resultaat en menselijke samenwerking staan daarbij voorop. Het dagelijks bestuur bestaat uit:

- Michiel Tolman: Directeur & HR/Community & adviseur Bildung onderwijsadvies
- Indy Thijn: Hoofd Marketing & Communicatie
- Dylan Vianen: Hoofdcoördinator Bildung Onderwijsadvies & adviseur Bildung onderwijsadvies
- Durk Gardenier: Hoofdcoördinator Bildung Society & adviseur Bildung onderwijsadvies
- *verbonden in andere rol: Koen Wessels (Coördinator Bildung voor Docenten & adviseur Bildung onderwijsadvies)*
- *daarnaast werkte de stichting samen met een partij die de advies gaf en uitvoerend was op diverse vlakken binnen de werkgebieden finance, verkoop en organisatie-ontwikkeling.*³

STICHTINGSBESTUUR

Het stichtingsbestuur draagt de eindverantwoordelijkheid voor De Bildung Academie. Zij laat het dagelijks bestuur aan het kernteam en controleert uit zichzelf de kwaliteit van het onderwijs dat wordt aangeboden. Hiervoor ontvangt het bestuur geen vergoeding. In 2018 zag het bestuur er als volgt uit:

- Em. prof. mr. Eugène Sutorius	- Voorzitter
- Mr. Lida Moll-Doyer	- Secretaris / Penningmeester

FINANCIEEL

Baten

In 2018 stond toenemende financiële verduurzaming centraal. Primaire reden daartoe betrof de toenemende generieke lasten, inhoudende dat de totale kosten per student hoger uitvallen dan het ontvangen collegegeld per student. Om Bildung-onderwijs laagdrempelig voor haar doelgroepen aan te bieden, haar missie waar te kunnen maken alsook te kunnen voldoen aan de financiële verplichtingen, hebben partners als Stichting Janivo, de Iona Stichting, Stichting Talud en een anonieme vierde partij, naast de bestaande segmenten (61010, 62010, 64010, 65010), een substantiële bijdrage (8000) geleverd aan de realisatie van de genoemde doelstellingen.

³ de naam van deze partij is op verzoek van deze partij in een later stadium (jan. 2022) geanonimiseerd.

Lasten

Als gevolg van de intensievere en meervoudige realisatie en uitvoering van diverse onderwijsprogramma's gedurende 2018, is het aantal FTE substantieel toegenomen. Voorgenoemde heeft dan ook geleid tot een toegenomen personele last (4200).

In tegenstelling tot 2017, heeft in 2018 onderwijs op locatie plaatsgevonden gedurende 2 onderwijssemesters. Dit betekent concreet dat lasten in dit verband in het navolgende boekjaar worden afgeschreven. De huisvestingskosten (4000) en huur (40100) als last voor boekjaar 2018 zijn dan ook aan te merken als marginaal. De effectieve lasten in dit verband worden derhalve afgeschreven in het (boek)jaar 2019.

Resultaat

Ondanks de groei van segmenten, de steun van onze partners, het stelselmatig reduceren van kosten, bedraagt het saldo verlies € 11305,93. Het verlies was echter begroot en wordt middels reservering ten behoeve van continuïteit (30000) opgevangen.

Blik op 2019

In 2019 zullen de noodzakelijke stappen, met het oog op verdere financiële verduurzaming, worden genomen. Kijkend naar de gerealiseerde resultaten en groei per segment alsook de ondersteuning van onze partners, ziet de Bildung Academie 2019 met vertrouwen tegemoet.

BALANS t/m 31-12-2018

Code	Omschrijving	Activa	Passiva
10100	Debiteuren	1.402,98	
10200	Crediteuren		704,07
11100	Bank IBAN: NL06TRIO 0390 1042 48	49.159,05	
16000	Voorbelasting BTW	9.044,72	
16300	BTW Af te dragen Hoog		21.414,56
16600	Verrekeningen BTW		9.625,00
30000	Reservering t,b,v, Continuïteit		39.169,05
	Saldo	11.305,93	
		70.912,68	70.912,68

WINST & VERLIES 01-01-2018 t/m 31-12-2018

Code	Omschrijving	Verlies	Winst
40000	Huisvesting kosten	220,00	
40100	Huur	200,00	
41000	Onderwijskosten	8.888,89	
41100	Leermeester kosten	4.042,40	
41300	Gidsen kosten	3.950,00	
41500	Relatiegeschenken	60,69	
42000	Personele lasten (loondienst)	259.714,82	
42100	Kernteam kosten	2.991,90	
42200	Reiskosten Bilders: Trein	1.061,51	
43000	ICT infrastructuur	2.182,79	
44000	Marketing & vormgeving	1.309,50	
45000	Evenementen	500,06	
47000	Bank en administratiekosten	277,53	
49000	Bildungflowkosten	33,50	
61000	De Bildung Onderwijs Advies	1.430,96	
61010	De Bildung Onderwijs Advies Baten		76.269,83
62000	Bildung Society	27.043,26	
62010	Bildung Society Baten		41.685,29
63000	Bildung voor Docenten	7.025,49	
63010	Bildung voor Docenten Baten		23.906,83
64000	Open Bildung Academie	6.832,52	
64010	Open Bildung Academie Baten		13.447,54
65000	Bildung Sprekersacademie	142,30	
65010	Bildung Sprekersacademie Baten		12.416,92
70000	Werk door derden	8.334,98	
80000	Externe bijdrage		110.011,00
81000	Contributie / collegegeld		82.486,76
94000	Btw kosten	35.287,00	
	Saldo verlies		11.305,93
		371.530,10	371.530,10

Namens Stichting De Bildung Academie,

Prof. mr. E.P.R. Sutorius, voorzitter

Prof. mr. E.P.R. Sutorius, voorzitter

Mr. L.A. Moll-Doyer, secretaris/penningmeester

Mr. L.A. Moll-Doyer, secretaris/penningmeester

BILDUNG JAARVERSLAG